

Warszawa, dnia 25 marca 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: BHZ.zch.058.12.2021

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na interpelację nr 20786 Pani Katarzyny Osos, Posłanki na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z 10 marca 2021 r. w sprawie lubuskich producentów trzody chlewnej z niebieskich stref wyznaczonych na mapie ASF afrykańskiego pomoru uprzejmie informuję, co następuje.

Zwalczanie afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz wypracowywanie rozwiązań mających na celu łagodzenie skutków wynikających z jej wystąpienia wymaga podejmowania ciągłej aktywności na wielu płaszczyznach oraz współpracy wszystkich zaangażowanych w nie służb, rolników, myśliwych, służb leśnych czy władz samorządu lokalnego. Działania podejmowane obecnie na wielu możliwych poziomach mają jeden cel, którym jest zatrzymanie dalszego szerzenia się choroby, a także redukcja negatywnych jej następstw.

Zwalczanie ASF jest realizowane na terytorium Polski, w szczególności, w oparciu o działania wskazane w Strategii UE dotyczącej ASF, która identyfikuje trzy najistotniejsze elementy z punktu widzenia walki z tą chorobą:

1. Systematyczna redukcja populacji dzików. W tym zakresie w ramach odstrzału sanitarnego nakazywanego przez powiatowego lekarza weterynarii lub wojewodę pozyskano w 2020 r. 163 422 sztuki dzików. Jest to działanie ordynowane na obszarach szczególnie zagrożonych ASF w celu ograniczenia ryzyka epizootycznego. Z kolei sukcesywny odstrzał dzików w ramach polowań jest działaniem realizowanym w ramach planowej gospodarki łowieckiej, za którą odpowiada minister właściwy ds. środowiska.
2. Usuwanie martwych dzików i ich szczątków ze środowiska naturalnego.
3. Bioasekuracja gospodarstw. W 2020 r. Inspekcja Weterynaryjna skontrolowała pod kątem spełniania wymogów bioasekuracji 135 674 gospodarstwa, w których utrzymywane były

świnie. W odniesieniu do 2301 gospodarstw została wydana decyzja w przedmiocie zabicia lub uboju świń i zakazu ich utrzymywania, z czego 1924 gospodarstwa znajdowały się na obszarach objętych regionalizacją, tj. wymienionych w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE¹.

Dodatkowo uprzejmie informuję, że polskie służby weterynaryjne sukcesywnie prowadzą rozmowy z Komisją Europejską w celu znoszenia wyznaczonych na terytorium Polski obszarów objętych restrykcjami określonych w załączniku do ww. decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE.

W każdym przypadku brana jest pod uwagę sytuacja epizootyczna w całym kraju, tempo szerzenia się choroby na danym terenie, dane odnośnie do jej występowania w poprzednich latach oraz podejmowane działania administracyjne. Przy określaniu zasięgu obszaru uwzględnia się także: wielkość, ciągłość terytorialną i geograficzną z terytoriami przyległymi, typologię geograficzną (obecność barier naturalnych i sztucznych), podział administracyjny oraz wdrożony nadzór i wykonalność wdrożonych środków kontroli.

1 lutego 2021 r. złożony został wniosek o zniesienie niektórych terytoriów wymienionych w części III (tzw. niebieska strefa) załącznika do decyzji 2014/709/UE i przeniesienie ich do części II (tzw. czerwona strefa) tego załącznika, który dotyczył m.in. gmin z woj. lubuskiego:

- w powiecie nowosolskim – Otyń, Nowa Sól, Nowa Sól miasto, Kozuchów,
- w powiecie zielonogórskim – Bojadła, Zabór.

Komisja Europejska pozytywnie oceniła przedmiotowy wniosek i w najbliższych dniach decyzja zmieniająca załącznik do decyzji 2014/709/UE zostanie przyjęta.

Odnosząc się do kwestii wsparcia finansowego w związku z ASF informuję, że zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U z 2015 r. poz. 187, z późn. zm.):

- producenci rolni prowadzący chów lub hodowlę świń na obszarze zagrożonym wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń lub na obszarze objętym częścią II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE zgodnej z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.

¹ Decyzja wykonawcza Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylająca decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.).

Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1) mogli ubiegać się o pomoc na wyrównanie kwoty dochodu uzyskanej ze sprzedaży świń w poszczególnych kwartałach od IV kwartału 2019 r. do III kwartału 2020 r., w porównaniu do średniego dochodu uzyskiwanego z produkcji świń w analogicznym okresie w trzech ostatnich latach lub trzech latach z okresu pięcioletniego po odjęciu roku z najwyższymi i najniższymi dochodami. Wnioski o powyższą pomoc można było składać do 21 grudnia 2020 r.

- producenci świń, którzy zaprzestali produkcji w związku z obowiązującym zakazem utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń mogą ubiegać się o pomoc finansową.

Kwota pomocy stanowi iloczyn średniej rocznej liczby świń utrzymywanych w gospodarstwie w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym został wprowadzony zakaz (jednak nie więcej niż 50 sztuk dla jednego producenta świń) i kwoty 0,36 zł oraz liczby dni w danym roku kalendarzowym obowiązywania zakazu.

- producenci rolni prowadzących chów lub hodowlę świń na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń lub na obszarze objętym częścią II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE zgodnej z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1) mogą ubiegać się o pożyczkę na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych (takich jak zobowiązania z tytułu umów sprzedaży, w tym z tytułu nieopłaconych faktur np. za maszyny i urządzenia, materiał siewny i szkółkarski, inwentarz żywy, nawozy, pasze, środki ochrony roślin, opał, paliwo itp., zobowiązania z tytułu umów kredytu lub pożyczek, w tym kredytów konsolidacyjnych oraz kredytów z dopłatami ARiMR do oprocentowania), które zostały podjęte w związku z prowadzeniem przez producenta świń działalności rolniczej na obszarach występowania ASF.

Kwota udzielonych producentowi świń pożyczek nie może przekroczyć kwoty ww. zobowiązań cywilnoprawnych i wynosić więcej niż:

- ✓ 50.000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
- ✓ 100.000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;
- ✓ 300.000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;

- ✓ 500.000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- ✓ 1.000.000 zł na siedzibę stada, w której w 2016 r. było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Pożyczka jest udzielana przez ARiMR maksymalnie na 10 lat, a za jej udzielenie Agencja nie pobiera żadnych opłat.

Dodatkowo, w ramach poddziałania 5.1. „Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczenie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przyznawana jest pomoc na inwestycje w zakresie bioasekuracji.

O pomoc może ubiegać się rolnik, który prowadzi chów lub hodowlę co najmniej 50 sztuk świń lub uczestniczy w Pakiecie 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Zakres kosztów kwalifikowalnych obejmuje:

- a. wykonanie ogrodzenia chlewni wraz z terenem koniecznym do obsługi świń,
- b. wykonanie niecki do dezynfekcji,
- c. zakup urządzeń do dezynfekcji,
- d. wykonanie inwestycji umożliwiającej utrzymanie świń w gospodarstwie w odrębnych zamkniętych pomieszczeniach,
- e. przebudowę lub remont pomieszczenia w chlewni lub w budynku gospodarskim funkcjonalnie powiązany z chlewnią, tak aby w ich wyniku w tym pomieszczeniu była możliwa dezynfekcja osób, które zajmują się obsługą świń,
- f. budowę lub przebudowę magazynu do przechowywania słomy dla świń, powyżej 35 m² oraz rozpiętości konstrukcji większej niż 4,80 m, w przypadku chowu lub hodowli świń na ściółce o pojemności dostosowanej do liczby świń w gospodarstwie i zapotrzebowania tych świń na słomę,
- g. zakup i posadowienie silosu na paszę gotową do bezpośredniego spożycia przez świnie, o pojemności dostosowanej do liczby świń w gospodarstwie i zapotrzebowania tych świń na paszę.

Maksymalna kwota wsparcia dla beneficjenta wynosi 100 000 zł. Pomoc stanowi refundację do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji. W przypadku inwestycji dotyczących wykonania ogrodzenia zastosowano uproszczoną formę pomocy.

Określone zostały standardowe stawki jednostkowe, które wynoszą za wykonanie:

- a) metra bieżącego ogrodzenia – 200 zł,

- b) bramy – 1820 zł,
- c) furtki – 610 zł.

W ramach ww. instrumentu wsparcia odbyło się dotąd sześć naborów wniosków na operacje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF. Aktualny, szósty, nabór trwa do 29 marca 2021 r.

Według stanu na 8 marca br. zostało zawartych 3729 umów o przyznanie tej formy pomocy na kwotę 183 147 379 zł.

Zgodnie z Harmonogramem trwających i planowanych naborów wniosków w 2021 r. w ramach PROW 2014–2020, kolejny nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. poddziałania planowany jest we wrześniu 2021 r..

Ponadto producenci rolni do końca 2021 roku mogą ubiegać się o preferencyjne kredyty obrotowe w ramach kredytów udzielanych przez banki współpracujące z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z 2% dopłatami do ich oprocentowania. Dopłaty do oprocentowania są finansowane ze środków Funduszu Gwarancji Rolnych (utworzonego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020) przez okres 12 miesięcy od dnia podpisania umowy kredytowej. Kredytobiorcy mogą ubiegać się równocześnie o gwarancję ich spłaty tych kredytów z Funduszu Gwarancji Rolnych na okres:

- 39 miesięcy (okres spłaty kredytu 36 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu odnawialnego ;
- 51 miesięcy (okres spłaty kredytu 48 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu nieodnawialnego;

Kredyty są udzielane przez banki, które zawarły stosowną umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Wykaz banków jest opublikowany na stronie internetowej BGK.

Z ww. kredytów mogą korzystać również producenci świń z obszarów objętych nakazami i zakazami w związku z ASF.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że aktualnie na krajowym rynku wieprzowiny ceny skupu świń notują wyraźne wzrosty. Od drugiego tyg. stycznia br. odwrócona została wielomiesięczna spadkowa tendencja cen trwająca praktycznie od maja 2020 r. Zgodnie z danymi Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW (ZSRIR) w okresie 8-14 marca 2021 r. (10. tydzień) cena skupu żywca wieprzowego wyniosła 5,26 zł/kg, co oznacza wzrost w relacji miesięcznej o 26,6%. O początku br. cena skupu świń wzrosła o 37%, natomiast w porównaniu z ceną oferowaną w analogicznym okresie 2020 r. cena ta jest niższa o 19,6%.

Polska w okresie spadku cen na rynku wieprzowiny wnioskuje do Komisji Europejskiej o uruchomienie mechanizmu prywatnego przechowywania wieprzowiny i przyznanie pomocy finansowej producentom świń – Komisja Europejska prezentowała wówczas negatywne stanowisko w tym zakresie podkreślając brak skuteczności takiego rozwiązania dla przywrócenia stabilności na

rynku ze względu ograniczone powierzchnie magazynowe oraz ograniczone możliwości eksportowe mrożonego mięsa po okresie przechowywania ze względu na utrudnienia w wywozie do państw azjatyckich, jak również silne zróżnicowanie strukturalne sektora wieprzowiny w UE utrudniające przeznaczenie efektywnej pomocy finansowej dla dużej liczby rolników prowadzących produkcję w tym sektorze.

Pomimo dynamicznego wzrostu cen skupu świń notowanego w ostatnich tygodniach, poprawie opłacalności produkcji trzody chlewnej nie sprzyjają w chwili obecnej wysokie ceny zbóż i pasz pełnoporcjowych, które ściśle powiązane z cenami światowymi. Obawy, co do wysokich kosztów produkcji zostały podniesione m.in. podczas ostatniego posiedzenia Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych – Produkty Zwierzęce, prowadzonego przez Komisję Europejską, które odbyło się 18 lutego 2021 r. w formie wideokonferencji. Podczas dyskusji wiele państw członkowskich również zwróciło uwagę na wysokie ceny pasz, które powodują spadek opłacalności produkcji. Kwestia ta zostanie ponownie poruszona przez Polskę także na kolejnym posiedzeniu ww. Komitetu.

Z poważaniem
z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ryszard Bartosik
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/